

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Metropolis Salisbvr gensis

Continens Fvndationes Et Erectiones Monasteriorvm, Et Ecclesiarum
Collegiatarum, &c. per Boiarum, ac loca quædam vicina

Hund, Wiguleus

Monachii, 1620

Catalogvs Praepositorum Monasterij sancti Magni.

urn:nbn:de:hbz:466:1-13578

longo tempore hoc in vsu habuit; ipseque Dominus Rex ad petitionem Domini *Gebhardi* fundatoris aduocatum ibidem sibi retinuit prout in litteris ad perpetuam rei memoriam desuper confectis plenius continetur. Et hæc sunt iura ab antiquo & seruitutes ad quas tenentur incolæ *am Hoff* ratione dominij præter census consuetos quos singulis annis de arcis, domibus & fundis tenentur, per Illustræm Principem Dominum *Albertum Ducem Bawaria* cum consensu tam Præpositi quam Conuentus & incolarum seu ciuium & communitatis ibidem innouatæ, prout in litteris desuper confectis & per memoratū Illustræm Principem *Albertum* sigillatis clarius continentur & sequuntur in hunc modum.

Item Dominus Præpositus dictæ Ecclesiæ habiturus est singulis annis in tribus terminis, videlicet *Emerami Purificationis Mariae & Georgij colloquium*, generale quod vulgariter *Ehaffdeyding* dicitur, cum omnibus & singulis qui in foro habent residentiam & fundos occupant ad Monasterium pertinentes, hoc est, *vnser den Siffhern am Hoff / vnd vnder den waytern* ad commune colloquium, videlicet *Ehaffdeyding* comparere sub pœna tenentur & obligantur in prædictis terminis dare. Item panifex aut pistor dabit duos panes vel *zwen Regenspurger psening*. Item Carnifex dabit de carnibus totidem, de cereuisia dantur *3. Regenspurger / de pabulo auenæ totidem, de feno 2. Regenspurger / de medone qui proprium praxauerit 1. 2. Regenspurger / vel craterem vulgariter *ain Napf* medonis, quælibet domus dabit pro messore quando segetes habentur in horto *Plarer ain Regenspurger / pro feno colligendo totidem*. Item fimus qui ante fores in Feste *Georgij* per dies 14. inuentus fuerit in foro prædicto dominus Præpositus rectora propria tollet & pro vsu Ecclesiæ suæ reseruabit: si quis autem prædicta non seruauerit prædictis tribus temporibus pœnam *1. 2. Regenspurger* incurrit Iudicium sulcidij vel etiam indebiti ædificij Præpositus emendabit & emendam recipiet. Nullus ante fores suas lubium quod vulgariter *vorsauben* statuet nisi eidem ex speciali licentia Præpositi concessum fuerit, nec etiam quisquæ faber carceres equorum qui vulgariter *nothstall* dicuntur, faciet ante fores sine licentia Præpositi. Nec *ein Felechals* nec coquinam ante fores suas. Nullus ædificia lignea domorum vulgariter *überschuss* sine licentia Præpositi fabricare debet, posticas domorum ad hortos nostros neque fæditatem cloacæ & meatum aquæ de domibus ad hortos nostros deducere præsumat, neque fenestras instituatur versus hortum seu Monasterium prout clarius super his & aliis differentiis in littera Principis decisio seu declaratio habetur.*

C A T A L O G V S Præpositorum Monasterij sancti Magni.

Gebhardus fundator & primus Præpositus.

I.
An Dom.
1138.

Comes de *Raning* natus, postea Ecclesiæ Cathedralis *Ratisbonæ* Canonicus Anno salutis 1138, anno verò inchoati pontis lapidei tertio, *Innocentij* secundi Pontificis qui omnia, quæ iure hæreditario inter duo flumina *Imbrem & Danubium* possederat, Ecclesiæ *S Magni* tradidit, ibique Monasterium in honorem *S. Andreae* Apostoli in figuram crucis prout adhuc cernitur construxit & ibidem Canonicos secundum regulam *S. Augustini* instituit quorum ipse Domino & Episcopo *Romano* auctore & annuente Præpositum egit. Petiit deinde Præpositi sui à Pontifice summo confirmationem approbationemque ipsique Eccle-

Ecclesiæ Romanæ subiecit, quæ recepta est, uti ex Bulla apostolica *Innocentij* secundi, quod vna cum aliis sum. Pontif. Imp. Principp. Diplomatis, infra lector reperiet.

Contigit autem hoc ipso Præposito & fundatore statim quæ optima opinione fundauerat Monasterio, distrahi, atque ab ipso alienari. Cum enim Rex *Conradus* propria persona Castrum *Ottonis* Palatini Comitis in *Kelheim* oppugnatus hac transferat prædium illud *Ripense* cum omni attinentia regali proprietati subiecit, *Marchalkum*q; suum ab incolis villæ *Ripariæ* ad 52. talenta pro inuestitura accipere iussit, & ea accepta ad obsidionem erexit. Attamen non multo post ipse fundator & Præpositus *Gebhardus* duos secum. *Marchiones Diepoldum* scilicet de *Voburg* & *Pertboldum* de *Andechssee* filios confessionis accipiens, Regem *Conradum* adiit, rogatur⁹ ut diuinæ remunerationis intuitu, prædium quod manu potestatiua occuparat, Deo & Canonicis regularem vitam ibidem degentibus redderet. Rex itaque ad tam venerabilis viri petitionem, petitum prædium inter duo flumina situm cum omnibus quæ ad illud pertinebant, usum quoque fluminum usque ad medium coram Principibus, Deo & Sanctis eius *Andree* scilicet Apostolo & beato *Magno* Confessori contulit pro dote & Canonicis regularibus sicut petierat fidelis *Gebhardus* est largitus. Hac tamen conditione ut si quando clerici illi distraherentur violentia aliqua prædictum prædium aut rediret ad regalem fiscum vel si quid ordinassent illi fratres dignum permaneret ratum. Vnde & aduocatum illius Ecclesiæ volente tamē & petente *Gebhardo* suo retinuit Domino. Pro recompensatione autem talentorum ab incolis Rex acceperat hanc gratiam. Ecclesiæ suæ cum, consilio fratris⁹ sui *H. Ducis Bavarie* & *H. vrbis Præfecti* publicam mercaturam in ciuitate *Ripariæ* omni feria, tertia instituit, ipsam quoque mercaturam & pensiones & quicquid si nondum est de mercimoniis in foris statutis cum iudicio ciuili, præter sanguinis damnationem, cunctæ Ecclesiæ pro vsu fructuum firmavit *Ripariæ*, quæ anno *1156*, adhuc erant in vsu. Atque ut huiusce per Regem in hanc ipsam collati beneficii iugis recordatio & testimonium permaneret, constituit quot annis à Præposito & fratribus Ecclesiæ *Ripensis* vrbis Præfecto metretiam de semine porri solui. Quæ postea à *Gregorio nono* Pontifice sunt confirmata.

Dietricus seu *Theodoricus* secundus Præpositus.

II.

IN festo beati *Martini* Episcopi venerabilis *Hartuuius* Dei gratia Ecclesiæ *Ratisbonensis* Episcopus, *Dietrico* Præposito petente, totumque Conuentum Maioris Ecclesiæ ad dedicationem inuitante, altare Chori Beati Apostoli *Andree* dedicauit. Cum autem *Hartuuius* Episcopus loci illius penuriam circumspècta mente perpenderet, beatoque *Andree* Apostolo honorificentiam facere cogitaret, communicato cum Conuentu Maioris Ecclesiæ (quem etiam Præpositus ad dedicationem inuitarât) consilio, decimam propriæ dotis cum baptismo & sepultura propriæ villæ altari *B. Andree* obtulit pro dote, quatenus sepultura propriæ villæ dos esset parochiæ Ecclesiæ *Ripariæ*.

Anno
1156.

Cum insuper memoratus Episcopus⁹ *Hartuuius Ratis*: cum propter frequentes infirmitates tum propter aëris temperiem ac loci amoenitatem apud Ecclesiam sancti *Magni* sæpius requiesceret, magis ac magis ad promouendam Ecclesiam *Ripensem*, eo quod fundator nouum Monasterium quod inceperat ædificando minus ex aliqua parte vti videre est perfecerat, incitatus est. Chorum igitur *Ratis*: simul cum ministerialibus Sancti *Petri* in prædictum locum conuocauit, expofuitque eis omni consideratione, ut & ipsi recordaren-

TUL.

tur *Gebhardi* presbyteri quondam eorum confratris & concanonici, qua dilectione eis astiterit, qui ob amorem ipsorum & eorum obtinendum suffragium, Ecclesiam *Ripens*: cum libera esset, voluntarie eis fecerit censualem. Quapropter communi consilio Ecclesiam *B. M. virginis* in *Salertali* sub conditione dedit Ecclesie *Riparia* ut plebanus Maioris Ecclesie omnium vinearum eiusdem parochie, Præpositus verò *S. Magni* omnem decimam frugum cum oblatione fidelium in perpetuum possideret. Hoc ipsum auctoritate Banno Episcopali scripto & sigillo Ecclesie *Riparia Hartvvicus* confirmavit, *Gregorius* nonus Papa, Pontificatus sui anno 5. singulari indulto, *Innocentius* verò quartus postea inter alia etiam hoc anno 1254. bullis suis approbavit, sub *Hermanno* Præposito ubi ex litteris allatis constabit.

Conradus I

III. 204. **H**OC anno *Conradus* Præpositus ab *Innocentio* Papa 3. priuilegium libertatis Monasterij obtinuit, sic sonans. *Innocentius* Episcopus seruus seruorum Dei, dilectis filiis *Conrado* prouisorio Ecclesie quæ dicitur ad *Ripas* eiusque fratribus regularem vitam professis tam presentibus quam futuris in perpetuum &c. Si religiosorum virorum petitiones clementer admittimus, nostris procul dubio opportunitatibus benignum ac pium omnipotentem Deum reperimus, in quibus litteris sub tutelam suam Monasterium Papa recepit & multa alia concedit. Vide in litteris anno 1204. signatis.

1224. Hoc anno transacto concilio *Lateranensi* sub *Innocentio* Papa in provinciali concilio *Eberhardi* Archiepiscopi *Salisburgensis* à Rectoribus ordinis sancti *Augustini* qui à concilio *Lateranensi* erant constituti, quædam statuta Canonice regularibus suntradita & incipiunt: Quia regularis ordinis obseruancia.

228. Circa hoc tempus fuerunt ea confirmata à *Gregorio* nono Papa quæ *Hartvvicus* Episcopus *Ratis*: & *Conradus* Rex Romanorum Monasterio donarunt: Litteræ sic se habent:

Hermannus.

II. **I**NNOCENTIO Papa 4. Pontificatus sui vero anno 8. à Fratrib. Romæ est accusatus, quod ejus in curia & malicia, alias tam spiritualium quam temporalium vbertate florens Monasterium colabatur; vnde commissum Decano *Ratis*: si vt accusatur inueniat eum deponendi & alium in eius locum per electionem Canonicam eligendi. Litteræ sic habent. *Innocentius* Episcopus seruus seruorum Dei, Dilecto filio Decano *Ratis*. Salutem & Apostolicam benedictionem. Ad auditionem nostrâ intimantibus dilectis filiis Canonicis Ecclesie *S. Magni Ratis*. ordinis *S. Augustini* nouerit peruenisse, qui cum olim Ecclesia ipsa florere consueuerit spiritualium & temporalium vbertate bonorum, nunc per incuriam & malitiam *Hermannii* Ecclesie prædictæ Præpositi adeo est in vrituque, & collabitur. incessanter, quod nisi celeriter succurratur eidem incurret irreparabile detrimentum. Cum igitur secundum Apostolum instantia nostra quotidiana sint omnium Ecclesiarum sollicitudo continua, discretionis tue per apostolica scripta mandamus quatenus personaliter ad Ecclesiam ipsam accedens inquisita super hoc diligentius & cognita veritate, si rem inuenieris ita esse, ab ipsius Ecclesie administratione auctoritate nostra Propositum memoratum, præfatis Canonicis prouidendi eidem Ecclesie per electionem Canonicam, prout eis de iure communi competit, & persona idonea in Præpositum licen-

licentiam largiatis. Contradictores per censuram Ecclesiasticam appellatione postposita capessendo. Datum *Lugduni* 3. Calend. Aprilis, Pontificatus nostri anno octauo.

VValchunus.

Rimarus.

Henricus. I.

HVNC insignem virum fuisse coniciendum est ex sequentibus, præsertim quod Anno Domini 1378. ipsi commissum est. Anno 1365. Conuentuales omnes cum Præposito hoc anno vnanimi consilio statuerunt, publicoque testimonio Notario *Liebbardo* clerico illud confirmante & ordinante sanxerunt, ne in posterum vltra 8. personas cum Præposito & omnibus iuuenibus suscipiantur, ad ordinem, aut simul alantur. Litteræ sic incipiunt: Nos *Henricus* Dei gratia Præpositus, *VVernberus* dictus *VVendert* Senior &c.

HOC tempore cum *Urbanus* Papa sextus, primo Pontificatus sui anno. per *Vngariam* & Episcopatus *Germania* ad *Cameram*, Apostolicam, 1378. pertinentes redditus & beneficia censusque per *Pauonem* Episcopum *Polygonensem* sedis Apostolicæ nuncium vellet exigere perceptorum & expensorum vbi excipere: ipseque *Pauo* vbiq; non posset perficere mandatum, Pontificis, auctoritate hac in resibi concessa prædictum Præpositum *Henricum* huius loci voluit suas vices per Episcopum *Salisburgensem* hac in re subicere: quo munere diligenter & cum laude perfunctus est Præpositus vt patet ex *Pauonis* litteris quitantiis vt vocat &c.

Vdalricus I.

Bernherus.

Henricus II.

Conradus III. Haller dictus.

HOC ferè tempore cum ciues *Ratisbonen.* ad muniendam ciuitatem, & 1380. pontem suum in foro nostro am *Hoff* domos quasdam, diruerent quo 69. commodè possent fossam effodere, idque inconsulto Præposito, accusantur itaque apud Papam *Bonifacium* nonum *Roma* à Præposito, itaq; Pontifex sexto sui Pontificatus año rem totam Archiepiscopo *Salisburgensi* committit qui rem sedauit, censumque Monasterio dandum statuit.

CONRADVS *Eckber* Præpositus nobili & militari genere procerus, hoc Anno factus est Præpositus: erat in antea parochus in *Saler*, postea autem, 1409. omnibus Monasterio resignatis Canonicus ad *S. Magnum*, & tandem anno prædicto Præpositus.

Vdalricus II. dictus Kuebenmeister.

Erhardus I.

Sebastianus.

Erhardus II. dictus Regldorffer.

*Georgius I.**Simon natione Pruthenus.**Johannes I.**Kilianus Præpositus Anno 1499.*Anno
1500.

HOc anno circa Iunium *Rupertus* Episcopus *Ratis*: Dux *Bavariæ* visitavit Monasterium, & quædam ordinavit his litteris contenta. *Rupertus* Dei & Apostolicæ sedis gratia Episcopus *Ratis*: Dux *Bavariæ*, dilectis nobis in Christo fratribus *Kiliano* Præposito, *Georgio* Decano, totique Conventui Monasterij S. Magni extra muros *Ratis*, ordinis S. *Augustini* Can: reg: nostræ *Ratis*: Ecclesiæ salutem & sanctæ religionis incrementum. Nostri pastoralis officij sollicitudo exposcit, ut his sub cura & obedientia nostra degentibus, maximè religiosis secundum S. *Augustini* memorati regulam professis (in qua quidem regula clare continetur, ut professores eiusdem regulæ Præposito tanquam patri obediant multò magis presbytero, hoc est, Episcopo seu ordinario; & rursus alio in loco eiusdem regulæ dicitur quod Præpositus referat ad Episcopum qui modum ad eius vices excedit) viam melioris obseruantia præbeamus; ut patet in istis litteris suis &c.

*Georgius II.**Johannes II. dictus Prandstetter.**Georgius III. dictus Graff.**Laurentius.**Ioannes III. dictus Schmaus.**Iodocus.**Stephanus Michelbacher. Præpositus.*

Fuit is sub Præposito præcedente cellarius, depuratus ad administrationem anno 1568.

Anno
1575.

Casparus Resch cognomine professus in *Beurberg* Monasterio superioris *Bavariæ*.

Is cum ad voluntatem suorum in Monasterio *Ror* aliquandiu cum in omni regulari obseruantia tum, maximè in parochiali & concionandi munere (hoc) & in Cathedrali Ecclesia hic *Ratis*: gnauum se exercuisset, ad huius Monasterij regimen dignissime est accitus, moritur anno Christi.

*Melchior Vischer.**Hieronymus Ferl. obiit an. 1605.**Gregorius Hagen.**Christophorus VVeinhard.*

MALHARSTORF, ALIAS MALHAZRDORF ET MADILHARTISTORF SANCTI

Benedicti Ordinis.

FVNDATVR per *Heinricum* & *Ernestum* filium, Comites de *Kirchperg*, Anno 1109. Auent in *Annalib.* fol. 614. ita ponit: Eadem tempestate *Heinricus* & filius eius *Ernestus*, Comites à *Kirchperg*, arcem suam *Mallerstorf*, in inferiori *Bavaria* prope *Laberamnem* sitam, in Templum commutant; *Hartvicus* *Ratisbonensis* Episcopus dicat, sacris D. *Benedicti* initiat, *Burckardum* Magistrum, id est, primum *Abbatem* legit: Primò ibi iuxta castrum, in quo Comit-

tesil.